

V ČSSR nikdy sovětské rakety SS-20 nebyly. Přesto USA rozmístily Pershingy v Evropě...

- CZ24 News | 8. října 2021

EU/RUSKO/USA: Rozmístily USA v Německu střely Pershing v reakci na dislokaci obávaných raket SS-20 Sovětským svazem? Dál interview se zakladatelem Atommuzea Václavem Vítovcem.

Na rozdíl od USA Sovětský svaz takto pokročilý zbraňový systém dislokoval na svém vlastním teritoriu. Ale to Český rozhlas nezdůraznil, ba naopak Brežněv líčil jako člověka, který ovlivnil českou historii, SSSR byl vyobrazen jako stát militaristický... V českém národě u nás navíc koluje hláška: „Jen se neboj, milé dítě, SS-20 ochrání tě...“ Takže byly u nás SS dvacítky, nebo nebyly? Jak je to vůbec s rozmísťováním Pershingů a sovětských střel?

Václav Vítovec: V ČSSR nikdy SS-20 rozmístěny nebyly. Bylo to tak, že nejprve byly rakety Pershing umísťované do západní Evropy, jmenovitě Německa. Sověti odpověděli tím, že dislokovali rakety SS-20 v Litvě, Estonsku a na západě Ukrajiny (v té době to bylo sovětské území). Sousednost kroků byla právě takováto.

Rakety SS-20 sloužily jako nosiče jaderné munice, jejich dolet činil až 5 000 km... Na vlastní oči jsem raketu SS-20 viděl až v muzeu ve Washingtonu v USA; expozice předváděla proti sobě namířené Pershingy a SS-20. (VHU, viz výše, udává, že velký dolet SS-20 byl důvod, proč je nebylo třeba situovat do ČSSR, pozn. red.).

On ten Rozhlas pro „jistotu“ říká, že obě velmoci rozmísťovaly podobné střely již v minulosti, ale snaží se to líčit tak, že se USA jen bránily...

SS-20, jde-li o dislokaci na území Pobaltí a Ukrajiny, byly odpovědí na Pershingy v Evropě. V ČSSR byly raketové základny, ale nebyly zde SS-20...

SS dvacítky byla schopna unést tři samostatně naváděné termovodíkové hlavice (systém oddělitelných hlavic MIRV: multiple independently targetable reentry vehicle), každá měla sílu 250 kilotun. Pokud by se rakety SS-20 umístily na území ČSSR, smysl by to nemělo. Z území tehdejšího SSSR, do něhož patřila i sovětská Ukrajina, Sovětská armáda by zmíněnými raketami dokázala zasahovat cíle i ve Španělsku.

Soudím, že SS-20 u nás skutečně nebyly. Zato tu byly rozmístěny rakety OKA s doletem kolem 400–2000 kilometrů (ke změně doletu stačila změna software). Tato raketa byla ale stažena spolu s raketami středního doletu na základě ratifikace smlouvy o likvidaci raket středního doletu mezi Sovětským svazem a Spojenými státy v roce 1987 (INF: Intermediate-Range Nuclear Forces Treaty). V této době byly systémy OKA z ČSSR odvezeny. Tyto informace jsem nabyl z historických analýz, ale i z osobních svědectví lidí, kteří se kolem systémů pohybovali a kteří dnes občas zavítají do Atommuzea, čímž se podílí na obohacení přesnosti informací, které v muzeu podáváme. Vnímám to jako obohacení historické pravdy.

Na ČRo se o SS-20 vyjadřovali tak, že prý byly méně přesné než Pershingy. Jak je ale přesnost u jaderných střel vůbec nutná?

Přesnost zásahu jaderných zbraní s ohledem na jejich destrukční schopnost (ta se dá zvyšovat pouhým doplněním deuteria a tritia...) nemusí hrát klíčovou roli, byť to neznamená, že přesnost zásahu není důležitým parametrem. Není to však to nejpodstatnější. Podstatné na přesnosti zásahu je to, že obě strany měly tak schopné vědecké a konstrukční týmy, že vypočtená přesnost amerických i sovětských raket zahrnovala odchylku pouhého jednoho metru. Představte si už tehdejší

technologický pokrok, umožňující zacílit raketu s přesností na 1 metr. Když jde o termojaderné zbraně, takováto přesnost není nijak zásadní. Spíše v tom hledejme mocenské hrátky a snahu, kdy jedna strana musí předběhnout tu druhou za každou cenu...

Co přesně znamená, že raketa dolétne do vzdálenosti 5 000 kilometrů. Může zasáhnout i cíle bližší? V té době se určitě létalo hlavně po balistických drahách.

Raketa má minimální vzdálenost, kdy se dá efektivně použít, maximální použitelná vzdálenost je pak těch 5 000 kilometrů. Na bližší vzdálenost jsou nicméně nasazovány operačně-taktické rakety, zde se bavíme o rozpětí dostřelu od 80 kilometrů do pěti set. Zde by šlo o rakety Luna či a raketa SCUD. Obě zbraně byly ve své době instalovány v Československu.

Dá se nějak srovnat ničivá síla takovýchto zbraní či jaderných zbraní vůbec? Jaké destruktivní síle se to v praxi rovná, s čím se něco takového dá porovnat?

Určitým měřítkem srovnání slouží bomba, která byla svržena na Hirošimu. Destrukční síla této bomby dosahovala 14 kilotun (kt), což odpovídá 14 000 tunám klasické trhavy. Na Nagasaki dopadla bomba s jiným konstrukčním principem – tato plutoniová bomba měla 21 kilotun (kt) ničivé síly. Pro představu: ničivá síla všech bomb z druhé světové války, které byly použity, se pohybuje mezi pěti šesti megatunami, což odpovídá oněm 6 milionům tun klasické trhavy, když přihlídneme k horní hranici.

Největší bomba, která byla kdy v historii planety otestována, to byla sovětská „Car bomba“, SSSR ji otestoval v roce 1961; její destrukční síla činila 57 megatun. Je to desetinásobek síly, než kolik měly všechny použité bomby ve druhé světové válce všech stran.

Takže – rakety Pershing a SS-20 byly schopné nést jaderné zbraně, resp. vodíkové hlavice, které šly snadno „seštelovat“ na sílu od 0,4 kt až do 400-500 kt, tedy na mnohonásobně větší sílu než ta, která byla použita proti japonským městům.

Na ČRo odborníci poukazují na ten „zlý“ Sovětský svaz, který mířil svými raketami na západní země. Ale nijak nezdůraznili v téže intenzitě, že Západ mířil na cíle na Východě. Jak to vidíte vy?

Obě země se snažily cílit na armádní objekty, klíčovou infrastrukturu, různá vojenská, ale i civilizační řídicí centra... NATO mělo na území ČSSR vytipovaných 29 cílů pro jaderný útok...

Časopis Colliers z října 1951 přinesl zajímavý obsah, ukazuje Moskvu v nukleárních plamenech...

Článek se jmenuje „Poražení Ruska a jeho okupace“... V české televizi byl incident, kdy hackeři do vysílání propašovali obrázek nukleárního výbuchu. Našli se lidé, které to poděsilo...

Jaderný výbuch je podívaná s hroznými důsledky... Pokud to zjednodušíme: Jedny z nejutajovanějších údajů jsou ty o cílech, na které byly zaměřené tehdejší jaderné zbraně. Vlastní rakety jsou jen „obyčejným“ nosičem, byť sofistikovaným. Jde o hlavice a bomby, dopravované k cílům buď raketami nebo letadly. USA vyvinuly jako první jadernou zbraň a najaly bývalého nacistického inženýra Wernhera von Brauna, který pro Ameriku vyrobil elitní rakety. Sovětský svaz doháněl tím, že tyto zbraně díky špionáži dokázal zkopírovat (i jemu pomohli zajatí nacističtí odborníci). Oba státy se pro sebe staly zasažitelnými raketami. Amerika ztratila status nezasažitelnosti, již nemohla spoléhat na mimořádně silné námořnictvo. V USA vypukl strach z SSSR a jeho raket.

Prvních 8-10 let byly v čele USA, měly v řádu 3,5 tisíce jaderných hlavice, zatímco Sověti jich měli pár desítek. Sověti přijali závody ve zbrojení. Jejich filozofií bylo – „dohnat a předejít“... Nakonec se jaderné arzenály USA i SSSR srovnaly. V jaderné válce by nebylo a nebude vítěze. Ruská federace překonala další stagnaci 90. let. Nyní přezbrojila na nejmodernější jaderný arzenál. Současné Rusko má o něco vyšší počet hlavice než USA.

Chtělo by se říci k jaderným závodům všech jaderných velmocí: „jak malí kluci“... Amerika i RF dodnes zacházejí se silou takové destrukce, která může vymazat celý svět. Pokud by se zbraně takové kapacity použily, byl by to konec světa, dokonce několikanásobný. Právě na počátku osmdesátých let k destrukci mnoho nechybělo. Tenkrát rozum konečně projevili jak Sověti, tak Američané.

Nějaký závěr?

Na ČRo by měli poskytovat přesnější informaci. V Evropě se nejprve ukázaly Pershingy, sovětská reakce následovala. V letech 1987-1991 se Pershingů a SS-20 zlikvidovalo celkem 2600 kusů.

Děkujeme za rozhovor.

Jen bych dodal, že pokud by se měla jaderná válka přece jen odehrát, vítězové by si světa moc neužili. Živořili by na totálně rozbořené planetě.